

॥ ਅਧਿਆਇ-26 ॥

ਭਗਤ ਪੰਤ, ਹਰੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਪਿਤਲੇ ਅਤੇ ਗੋਪਾਲ ਆਂਬਡੇਕਰ ਦੀਆਂ ਕਥਾਵਾਂ।

ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਛੋਟੀਆਂ-ਵੱਡੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ, ਪ੍ਰਾਣੀ ਅਤੇ ਬਨਸਪਤੀ ਆਦਿ ਜੋ ਕੁਝ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਭ ਇਕ ਬ੍ਰਹਮਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਇਕ ਦੁਰਲਭ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਹੀ ਅਸੀਂ ਵੱਖਰੇ-ਵੱਖਰੇ ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਜ਼ਰਾਂ ਨਾਲ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨ੍ਹੇਰੇ ਵਿਚ ਪਈ ਰਸੀ ਜਾਂ ਹਾਰ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਭੁਲੇਖੇ ਨਾਲ ਸੱਪ ਸਮਝ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਕੇਵਲ ਬਾਹਰੀ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਹੀ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ, ਨਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੱਚੇ ਸਰੂਪ ਨੂੰ। ਇਕੋ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹੀ ਸਾਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਤੋਂ ਮਾਇਆ ਦਾ ਪਰਦਾ ਦੂਰ ਕਰ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੱਚੇ ਸਰੂਪ ਦਾ ਅਸਲ ਵਿਚ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਾ ਦੇਣ ਵਿਚ ਸਮਰਥ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਆਓ, ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਾਈਂ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚ ਦਾ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੀਏ, ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਈਸ਼ਵਰ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਅੰਦਰੂਨੀ ਪੂਜਾ

ਸ੍ਰੀ ਹੇਮਾਂਡਪੰਤ ਉਪਾਸਨਾ ਦਾ ਬਿਲਕੁਲ ਨਵਾਂ ਤਰੀਕਾ ਦੱਸਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਚਰਣ ਧੋਣ ਲਈ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਅਥਰੂਆਂ ਦੇ ਗਰਮ ਜਲ ਨੂੰ ਵਰਤੋਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਚੰਦਨ ਦਾ ਲੇਪ ਕਰਕੇ, ਪੱਕੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਕਪੜੇ ਪਹਿਨਾਉ ਅਤੇ ਕੋਮਲ ਅਤੇ ਇਕ ਚਿੱਤ ਰੂਪੀ ਫਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਰਪਣ ਕਰੋ। ਭਾਵ ਰੂਪੀ ਬੁੱਕਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੱਥੇ ਉਪਰ ਲਗਾ ਕੇ, ਭਗਤੀ ਦੀ ਧੋਤੀ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਆਪਣਾ ਮੱਥਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਰਣਾਂ 'ਤੇ ਰੱਖੋ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਸਾਈਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਨਾਲ ਸਜਾ ਕੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਭ ਕੁਝ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰ ਦਿਉ। ਗਰਮੀ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਭਾਵ ਦੀ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਚੌਰ ਕਰੋ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਭਰੀ ਪੂਜਾ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੋ—

“ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ ਸਾਈਂ! ਸਾਡੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਅੰਦਰ ਮੁੱਖੀ ਬਣਾ ਦਿਓ। ਸੱਚ ਅਤੇ ਝੂਠ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਦੀ ਬੁੱਧੀ ਦਿਉ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆਵੀਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਮੋਹ ਦੂਰ ਕਰ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਆਤਮਾਨੁਭੂਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੋ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਦੇਹ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਣ ਤੁਹਾਡੇ ਚਰਣਾਂ ਵਿਚ ਅਰਪਣ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ ਸਾਈਂ! ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਬਣਾ ਲਵੋ, ਤਾਂਕਿ ਸਾਨੂੰ ਸੁੱਖ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਮਹਿਸੂਸ ਹੀ ਨਾ ਹੋਣ। ਹੇ ਸਾਈਂ! ਮੇਰੇ ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਮਨ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਚਲਾਉ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਚੰਚਲ ਮਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਰਣਾਂ ਦੀ ਸੀਤਲ ਛਾਂ ਵਿਚ ਆਰਾਮ ਕਰਨ ਦਿਉ।” ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੀਆਂ ਕਥਾਵਾਂ ਵੱਲ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ।

ਭਗਤ ਪੰਤ

ਇਕ ਵਾਰੀ ਇਕ ਭਗਤ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂਅ ਪੰਤ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਹੜਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਚੇਲਾ

ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਰਡੀ ਆਉਣ ਦਾ ਚੰਗਾ ਭਾਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਰਡੀ ਆਉਣ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ “ਮੇਰੇ ਮਨ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੈ, ਵਿਧਾਤਾ ਦੇ ਕੁਝ ਹੋਰ” ਵਾਲੀ ਕਹਾਵਤ ਸੱਚ ਹੋਈ। ਉਹ ਰੇਲਗੱਡੀ, (ਪੱਛਮ ਰੇਲਵੇ) ਵਿਚ ਸਫਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ, ਜਿਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੋਸਤਾਂ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਅਚਾਨਕ ਮੇਲ ਹੋ ਗਿਆ, ਜਿਹੜੇ ਸ਼ਿਰਡੀ ਯਾਤਰਾ ਨੂੰ ਜਾ ਰਹੇ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪੰਤ ਨੂੰ ਸ਼ਿਰਡੀ ਤੱਕ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਫੇਰ ਉਹ ਸਾਰੇ ਬੰਬਈ ਉੱਤਰੇ ਅਤੇ ਵਿਰਾਰ ਉਤਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕੋਲੋਂ ਸ਼ਿਰਡੀ ਜਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਲੈ ਕੇ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਖਰਚ ਆਦਿ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਕੇ, ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਚੱਲ ਪਏ। ਉਹ ਸਵੇਰੇ ਉਥੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਅਤੇ ਲੱਗਭਗ 11 ਵਜੇ ਮਸਜਿਦ ਨੂੰ ਗਏ। ਉਥੇ ਪੂਜਾ ਲਈ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਦੇਖ ਕੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ, ਪਰ ਪੰਤ ਅਚਾਨਕ ਬੇਹੋਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਥੇ ਡਿੱਗ ਗਿਆ। ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਡਰ ਗਏ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਸ਼ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲਗੇ। ਬਾਬਾ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਾਲ ਅਤੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਛਿੱਟੇ ਮਾਰਨ ਨਾਲ ਉਹ ਹੋਸ਼ ਵਿਚ ਆ ਗਏ ਅਤੇ ਏਦਾਂ ਉਠ ਬੈਠੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੋਈ ਨੀਂਦ ਤੋਂ ਉਠਿਆ ਹੋਵੇ।

ਤ੍ਰਿਕਾਲ ਗਿਆਨੀ ਬਾਬਾ ਨੇ ਇਹ ਸਭ ਜਾਣ ਕੇ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਗੁਰੂ ਦਾ ਚੇਲਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰ ਉਸਦੇ ਗੁਰੂ ਵਿਚ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਕਰਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ, “ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਆਓ, ਪਰ ਭੁਲੋ ਨਾ, ਆਪਣੇ ਹੀ ਥੰਮ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਪੱਕੜ ਕੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਟਿੱਕ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਭਿਨੰਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ।” ਪੰਤ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਮੱਤਲਬ ਸਮਝ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੀ ਯਾਦ ਆ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਦੀ ਇਹ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜੀਵਨ ਭਰ ਯਾਦ ਰਹੀ!

ਸ੍ਰੀ ਹਰੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਪਿਤਲੇ

ਬੰਬਈ ਵਿਚ ਇਕ ਹਰੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਪਿਤਲੇ ਨਾਂਅ ਦੇ ਸੱਜਣ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਮਿਰਗੀ ਦੀ ਬੀਮਾਰੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੇਸੀ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਏ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਹੁਣ ਕੇਵਲ ਇਹ ਹੀ ਜੁਗਤੀ ਬਾਕੀ ਰਹਿ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸੰਤ ਦੇ ਚਰਣਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਲਈ ਜਾਵੇ। 15ਵੇਂ ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਦਾਸਗਣ ਦੇ ਸੁੰਦਰ ਕੀਰਤਨ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਸਾਈਂਬਾਬਾ ਦੀ ਕੀਰਤੀ ਬੰਬਈ ਵਿਚ ਫੈਲ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਪਿਤਲੇ ਨੇ ਵੀ ਸੰਨ 1910 ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਸਾਈਂ ਬਾਬਾ ਦੇ ਕੇਵਲ ਛੋਹ ਅਤੇ ਦੇਖਣ ਨਾਲ ਹੀ ਰੋਗ ਜੜ੍ਹੋਂ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਸਾਈਂ ਬਾਬਾ ਦੇ ਸ਼ੁੱਭ ਦਰਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦੀ ਤੀਬਰ ਇੱਛਾ ਜਾਗ ਗਈ। ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਕੇ ਭੇਟ ਦੇਣ ਲਈ ਫਲਾਂ ਦੀ ਟੋਕਰੀ ਲੈ ਕੇ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਉਹ ਸ਼ਿਰਡੀ ਪਧਾਰੇ। ਮਸਜਿਦ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਬਾ ਦੇ ਚਰਣਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਰੋਗੀ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਚਰਣਾਂ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ। ਬਾਬਾ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਉਸ 'ਤੇ ਪੈਂਦੇ ਹੀ ਉਸ

ਵਿਚ ਇਕ ਅਜੀਬ ਬਦਲਾਅ ਹੋ ਗਿਆ। ਬੱਚੇ ਨੇ ਅੱਖਾਂ ਫੇਰ ਲਈਆਂ ਅਤੇ ਬੇਹੋਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਡਿੱਗ ਪਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚੋਂ ਝੱਗ ਨਿਕਲਣ ਲਗੀ ਅਤੇ ਪਸੀਨੇ ਨਾਲ ਭਿੱਜ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਸ਼ੱਕ ਹੋਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਾਣ ਨਿਕਲਣ ਹੀ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਬਹੁਤ ਨਾ ਉਮੀਦ ਹੋ ਕੇ ਘਬਰਾਉਣ ਲਗੇ। ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਬੇਹੋਸ਼ੀ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਆ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਬੇਹੋਸ਼ੀ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਤੱਕ ਰਹੀ। ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚੋਂ ਅਥਰੂਆਂ ਦੀ ਧਾਰ ਵੱਗ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਦੁੱਖੀ ਹੋ ਕੇ ਵਿਰਲਾਪ ਕਰਨ ਲਗੀ ਕਿ “ਮੈਂ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਹਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਕ ਆਦਮੀ, ਚੋਰਾਂ ਦੇ ਡਰ ਨਾਲ ਦੌੜ ਕੇ ਕਿਸੇ ਘਰ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਜਾਏ ਅਤੇ ਉਹ ਘਰ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਉਪਰ ਡਿਗ ਪਏ”, ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਨੇ ਤਸੱਲੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ, “ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਰਲਾਪ ਨਾ ਕਰੋ ਧੀਰਜ ਰੱਖੋ। ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਲੈ ਜਾਉ। ਉਹ ਅੱਧੇ ਘੰਟੇ ਦੇ ਬਾਅਦ ਹੋਸ਼ ਵਿਚ ਆ ਜਾਏਗਾ। ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਬਾ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਾ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ। ਬਾਬਾ ਦੇ ਵੱਚਣ ਸੱਚ ਹੋਏ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾੜੇ ਵਿਚ ਲਿਆਏ ਬੱਚਾ ਠੀਕ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪਿਤਲੇ ਪਰਿਵਾਰ-ਪਤੀ, ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਭ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਦੂਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਪਿਤਲੇ ਆਪਣੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਬਾਬਾ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਆਏ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਨਿਮਰਤਾ ਅਤੇ ਆਦਰ ਨਾਲ ਚਰਣ-ਵੰਦਨਾ ਕਰ ਕੇ ਪਾਦ ਸੇਵਨ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਮਨ ਹੀ ਮਨ ਉਹ ਬਾਬਾ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ। ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਨੇ ਮੁਸਕਰਾ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ “ਕੀ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ਕ ਮਿਟ ਗਏ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਧੀਰਜ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਸ੍ਰੀ ਹਰੀ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਨਗੇ।” ਸ੍ਰੀ ਪਿਤਲੇ ਇਕ ਅਮੀਰ ਆਦਮੀ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਮਿਠਿਆਈ ਵੰਡੀ ਅਤੇ ਉੱਤਮ ਫਲ ਅਤੇ ਪਾਨ-ਬੀੜੇ ਬਾਬਾ ਨੂੰ ਭੇਟ ਕੀਤੇ। ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਪਿਤਲੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੁਭਾਅ ਵਾਲੀ ਔਰਤ ਸੀ। ਉਹ ਇਕ ਥਾਂ 'ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਬਾਬਾ ਵੱਲ ਪ੍ਰੇਮ ਭਰੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਦੇਖਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚੋਂ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਅੱਥਰੂ ਡਿੱਗਦੇ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਸੁੰਦਰ ਅਤੇ ਸਿੱਧਾ ਸਾਦਾ ਸੁਭਾਅ ਦੇਖ ਕੇ ਬਾਬਾ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਏ। ਈਸ਼ਵਰ ਦੇ ਵਾਂਗ ਹੀ ਸੰਤ ਵੀ ਭਗਤਾਂ ਦੇ ਵਸ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਇਕ ਚਿਤ ਹੋ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੰਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਿਰਡੀ ਵਿਚ ਕੁਝ ਦਿਨ ਸੁੱਖ ਨਾਲ ਗੁਜ਼ਾਰ ਕੇ ਪਿਤਲੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਬਾਬਾ ਕੋਲ ਮਸਜਿਦ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਅਤੇ ਚਰਣ-ਵੰਦਨਾ ਕਰ ਸ਼ਿਰਡੀ ਤੋਂ ਜਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮੰਗੀ। ਬਾਬਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਦੀ ਦੇ ਕੇ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਦਿੱਤਾ। ਪਿਤਲੇ ਨੂੰ ਕੋਲ ਬੁਲਾ ਕੇ ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ “ਬਾਪੂ! ਪਹਿਲੇ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਦੋ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਤਿੰਨ ਰੁਪਏ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੂਜਾ-ਘਰ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਰੋਜ਼ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡਾ ਭਲਾ ਹੋਏਗਾ।” ਸ੍ਰੀ ਪਿਤਲੇ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਸਰੂਪ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ, ਬਾਬਾ ਨੂੰ ਫੇਰ ਸ਼ਸਟਾਂਗ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਸੀਸਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਵੀ ਆਇਆ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਮੌਕਾ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮੈਂ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਦੋ ਰੁਪਏ ਬਾਬਾ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕਦੋਂ

ਦਿੱਤੇ ਸੀ।

ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਹੱਲ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸੀ, ਪਰ ਬਾਬਾ ਚੁੱਪ ਹੀ ਰਹੇ। ਬੰਬਈ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬਜ਼ੁਰਗ ਮਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਰਡੀ ਦੀ ਗੱਲ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿਚ ਸੁਣਾਈ ਅਤੇ ਦੋ ਰੁਪਇਆ ਦਾ ਮਸਲਾ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪਹਿਲੇ ਤਾਂ ਕੁਝ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਇਆ, ਪਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਪੁਰਾਣੀ ਘਟਨਾ ਯਾਦ ਆ ਗਈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਮਸਲਾ ਹਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਜ਼ੁਰਗ ਮਾਂ ਕਹਿਣ ਲਗੀ ਕਿ, “ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਸਾਈਂ ਬਾਬਾ ਦੇ ਦਰਸ਼ਣਾਂ ਲਈ ਗਿਆ ਸੀ, ਠੀਕ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਤੇਰੇ ਪਿਤਾ ਬਹੁਤ ਸਾਲ ਪਹਿਲੇ ਅਕਲਕੋਟ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਦਰਸ਼ਣਾਂ ਲਈ ਗਏ ਸੀ, ਮਹਾਰਾਜ ਪੂਰਨ ਸਿੱਧ, ਯੋਗੀ, ਤ੍ਰਿਕਾਲ ਗਿਆਨੀ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਦਿਆਲੂ ਸਨ। ਤੇਰੇ ਪਿਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਮ ਭਗਤ ਸੀ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਈ। ਤਾਂ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਜਾ ਲਈ ਦੋ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੀਵਨ ਭਰ ਪੂਜਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਗਰੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰੁਪਇਆਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ ਅਤੇ ਉਹ ਗੁਆਚ ਗਏ। ਕੁਝ ਦਿਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯਾਦ ਭੁੱਲ ਗਈ। ਤੁਹਾਡੀ ਚੰਗੀ ਕਿਸਮਤ ਹੈ, ਜਿਹੜਾਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਲਕੋਟ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਸਾਈਂ ਰੂਪ ਵਿਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਰਤੱਵ ਅਤੇ ਪੂਜਾ ਦੀ ਯਾਦ ਕਰਵਾ ਕੇ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਸੁਚੇਤ ਰਹਿ ਕੇ ਸਾਰੇ ਭਰਮ ਭੁਲੇਖੇ ਅਤੇ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਛੱਡ ਕੇ ਆਪਣੇ ਵਡੇਰਿਆਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਰਿਵਾਜ਼ਾ ਨੂੰ ਅਪਨਾਉ ਉੱਤਮ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਚਰਣ ਕਰੋ। ਆਪਣੇ ਕੁਲ ਦੇਵਤਾ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰੁਪਇਆਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਸਲੀ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਸਮਝੋ ਅਤੇ ਸੰਤਾਂ ਦਾ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਲੈਣ ਵਿਚ ਮਾਨ ਸਮਝੋ। ਸ੍ਰੀ ਸਾਈਂ ਸਮਰੱਥ ਨੇ ਦੱਸ ਕਰਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਭਗਤੀ ਦਾ ਬੀ ਬੀਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਤੇਰਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਤੂੰ ਉਸ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰੇਂ।” ਮਾਂ ਦੇ ਸੁੰਦਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵਚਨਾਂ ਦਾ ਪਾਨ ਕਰ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਪਿਤਲੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਦੀ ਸਰਵ ਕਾਲ ਗਿਆਤਾ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਿਹਾਰ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋ ਗਏ।

ਸ੍ਰੀ ਆਂਬਡੇਕਰ

ਪੂਨੇ ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ਨਰਾਇਣ ਆਂਬਡੇਕਰ ਬਾਬਾ ਦੇ ਪਰਮ ਭਗਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸੀ, ਜਿਹੜੇ ਠਾਣੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਅਤੇ ਜਵਾਹਰ ਸਟੇਟ ਦੇ ਆਬਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸੀ। ਉਥੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੋਰ ਨੌਕਰੀ ਲੱਭੀ, ਪਰ ਉਹ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨੇ ਚਾਰੋਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਘੇਰ ਲਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਲੀ ਹਾਲਤ ਹੋਰ ਵੀ ਤਰਸਯੋਗ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਤ ਸਾਲ ਗੁਜ਼ਾਰੇ। ਉਹ ਹਰ ਸਾਲ ਸ਼ਿਰਡੀ ਜਾਂਦੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਦੁੱਖ ਭਰੀ ਕਹਾਣੀ ਬਾਬਾ ਨੂੰ

ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਸੀ। ਸੰਨ 1916 ਵਿਚ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਹੋਰ ਵੀ ਚਿੰਤਾ ਵਾਲੀ ਹੋ ਗਈ। ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਿਰਡੀ ਜਾ ਕੇ ਆਤਮਹਤਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਠਾਨ ਲਈ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਸ਼ਿਰਡੀ ਆਏ ਅਤੇ ਉਥੇ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਠਹਿਰੇ। ਇਕ ਰਾਤ ਨੂੰ ਦਿਕਸ਼ਿਤ ਵਾੜੇ ਦੇ ਸਾਮਹਣੇ ਇਕ ਬੈਲ ਗੱਡੀ ਉੱਪਰ ਬੈਠੇ-ਬੈਠੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖੂਹ ਵਿਚ ਛਾਲ ਮਾਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਾਣ ਦੇਣ ਦਾ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ। ਉਥੇ ਨੇੜੇ ਹੀ ਇਕ ਢਾਬੇ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸ੍ਰੀ ਸਗੁਣ ਮੇਰੂ ਨਾਇਕ ਠੀਕ ਉਸ ਵੇਲੇ ਬਾਹਰ ਆ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੱਲ-ਬਾਤ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਕਿ “ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਕਦੀ ਸ੍ਰੀ ਅਕਲਕੋਟ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਪੜ੍ਹੀ ਹੈ? ਸਗੁਣ ਕੋਲੋਂ ਕਿਤਾਬ ਲੈ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੜ੍ਹਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹਦੇ-ਪੜ੍ਹਦੇ ਉਹ ਇਕ ਏਦਾਂ ਦੀ ਕਥਾ ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ, ਜਿਹੜੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ—ਸ੍ਰੀ ਅਕਲਕੋਟ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਇਕ ਆਦਮੀ ਲਾਇਲਾਜ ਰੋਗ ਨਾਲ ਦੁੱਖੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਤਕਲੀਫ਼ ਸਹਿਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾ-ਉਮੀਦ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਕ ਰਾਤ ਨੂੰ ਖੂਹ ਵਿਚ ਛਾਲ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ। ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਹੀ ਮਹਾਰਾਜ ਉਥੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਢਿਆ। ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਲੱਗੇ ਕਿ,

ਇਹ ਠੀਕ ਵਕਤ ਅਤੇ ਮੁਨਾਸਿਬ ਕਥਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਆਂਬਡੇਕਰ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੈਰਾਨੀ ਹੋਈ ਅਤੇ ਉਹ ਭਾਵੁਕ ਹੋ ਗਏ।

ਜੇ ਇਸ ਕਥਾ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਨਾ ਮਿਲਦਾ ਤਾਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਦਾ ਅੰਤ ਹੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ। ਬਾਬਾ ਦੀ ਵਿਆਪਕਤਾ ਅਤੇ ਦਿਆਲੂਤਾ ਦੇਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੱਕਾ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਬਾਬਾ ਦੇ ਪਰਮ ਭਗਤ ਬਣ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਅਕਲਕੋਟ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਚੇਲੇ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਰਸਤੇ ਤੇ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਸੀ। ਬਾਬਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਚਮਕ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੋਤਿਸ਼ ਵਿੱਦਿਆ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਵਿਚ ਨਿਪੁੰਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਲਈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਧਨ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਬਾਕੀ ਜੀਵਨ ਸੁੱਖ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਬਿਤਾਇਆ।

